

POSTANOWIENIE

Dnia 18 kwietnia 2019 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

Małgorzata Wąsek-Wiaderek

w sprawie zażalenia **K. Ł.** na postanowienie Prokuratora Prokuratury Rejonowej w S. z dnia 31 grudnia 2018 r. w przedmiocie odmowy wszczęcia śledztwa, po rozpoznaniu w Izbie Karnej na posiedzeniu w dniu 18 kwietnia 2019 r., wniosku Sądu Rejonowego w O. zawartego w postanowieniu z dnia 15 marca 2019 r., sygn. II Kp [...] o przekazanie sprawy do rozpoznania innemu sądowi równorzędnemu, na podstawie art. 37 k.p.k.

p o s t a n o w i ł

uwzględnić wniosek i przekazać sprawę II Kp [...] do rozpoznania Sądowi Rejonowemu w S.

UZASADNIENIE

Postanowieniem z dnia 15 marca 2019 r. Sąd Rejonowy w O. wystąpił w trybie art. 37 k.p.k. do Sądu Najwyższego z wnioskiem o przekazanie niniejszej sprawy innemu Sądowi równorzędnemu. Sprawa dotyczy zażalenia **K. Ł.** na postanowienie Prokuratora Prokuratury Rejonowej w S. z dnia 31 grudnia 2018 r. o odmowie wszczęcia śledztwa w sprawie z zawiadomienia **D. Ł.** (pełnomocnika **K. Ł.** w sprawie cywilnej) o popełnieniu przestępstwa przekroczenia uprawnień i niedopełnienia obowiązków przez sędziego Sądu Rejonowego w O..

Uzasadniając potrzebę przekazania sprawy innemu Sądowi równorzędnemu, Sąd ten wskazał, że dotyczy ona sędziego Sądu Rejonowego w O. – **T. G.**, który od wielu lat orzeka na obszarze właściwości Sądu Okręgowego w K.. W dalszej części uzasadnienia podniesiono, że z racji wykonywanego zawodu sędzia jest dobrze znany pozostałym sędziom Sądu Rejonowego w O., niektórym z nich także

na gruncie prywatnym. Ponadto w okresie sprawowania funkcji sędziego T. G. wielokrotnie brał udział w szkoleniach i spotkaniach z pozostałymi sędziami orzekającymi na obszarze właściwości Sądu Okręgowego w K.. W ocenie Sądu wnioskującego, ze względu na powyższe okoliczności może powstać w opinii publicznej przekonanie o braku warunków do obiektywnego rozpoznania tej sprawy przez Sąd Rejonowy w O.. Sąd ten wskazał również, że zmiana pierwotnej, wynikającej z ustawy właściwości miejscowej sądu, umożliwi swobodne orzekanie w tej sprawie.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Wniosek Sądu jest zasadny, przy czym Sąd Najwyższy nie podziela wszystkich wyrażonych w nim argumentów. Należy podkreślić, że instytucja określona art. 37 k.p.k. ma charakter wyjątku od zasady właściwości miejscowej sądu. Co więcej, prawo do sądu właściwego, ustanowione ustawą wynika zarówno z Konstytucji RP (art. 45 ust. 1), jak i z wiążących Polskę konwencji międzynarodowych (por. art. 6 ust. 1 Konwencji o ochronie praw człowieka i podstawowych wolności; Dz. U. z 1993 r., Nr 61, poz. 284, ze zm.). Dostrzegając wagę ustawowego określenia właściwości miejscowej sądu, należy przyjąć, że jedynie wyjątkowe względy mogą uzasadniać sądową zmianę właściwości, czyli przekazanie sprawy do rozpoznania innemu sądowi równorzędnemu na podstawie art. 37 k.p.k.

Wbrew twierdzeniom zawartym we wniosku, konieczność zapewnienia Sądowi „swobodnego orzekania w przedmiotowym procesie” nie jest podstawą do przekazania sprawy innemu sądowi równorzędnemu. Możliwość swobodnego i niezawisłego orzekania powinna być przymiotem każdego sądu. Natomiast ze względu na to, że Sąd Rejonowy w O. miałby się ustosunkować do decyzji prokuratora o odmowie ścigania sędziego tego Sądu za czyn zabroniony z art. 231 § 1 k.k. popełniony (jak twierdzi zawiadamiający o popełnieniu przestępstwa) w związku z orzekaniem w sprawie cywilnej, w odbiorze społecznym może powstać wątpliwość co do tego, czy decyzje procesowe są podejmowane w warunkach pełnego obiektywizmu, jak tego wymaga art. 4 k.p.k. Toteż jedynie wzgląd na konieczność wykluczenia nawet zupełnie nieuzasadnionego przekonania

o braku warunków do obiektywnego osądzenia tej sprawy poskutkowało uwzględnieniem wniosku.

W orzecznictwie Sądu Najwyższego słusznie wskazuje się, że kryterium „dobra wymiaru sprawiedliwości” z art. 37 k.p.k. należy odnosić do sytuacji, które mogą stwarzać w odbiorze społecznym przekonanie o niezdolności tego sądu do obiektywnego i rzetelnego rozpoznania sprawy (zob. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 16 maja 2018 r., V KO 31/18; postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 14 czerwca 2018 r., III KO 62/18). Na marginesie warto dodać, że podobne okoliczności faktyczne i prawne wielokrotnie były uznawane w orzecznictwie Sądu Najwyższego za podstawę do uwzględnienia wniosku złożonego w trybie art. 37 k.p.k. (por. m.in.: postanowienie SN z dnia 26 sierpnia 2009 r., III KO 63/09; postanowienie SN z dnia 13 maja 2014 r., IV KO 29/14; postanowienie SN z dnia 14 stycznia 2016 r., IV KO 94/15; postanowienie SN z dnia 23 maja 2018 r., IV KO 36/18; postanowienie SN z dnia 14 czerwca 2018 r., III KO 62/18).

Z powyżej wskazanych względów Sąd Najwyższy zastosował instytucję właściwości delegacyjnej określoną w art. 37 k.p.k. i zdecydował o przekazaniu sprawy Sądowi Rejonowemu w S.. Natomiast Sąd Najwyższy nie znalazł podstaw do uwzględnienia wniosku występującego Sądu, aby niniejszą sprawę przekazać poza obszar właściwości miejscowej Sądu Okręgowego w K..